คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการตรวจสอบ ขององค์การสะพานปลา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี งบประมาณ ๒๕๖๙

ฝ่ายตรวจสอบภายใน องค์การสะพานปลา

บทนำ

ภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี การตรวจสอบภายในเป็นกลไกหลักอย่างหนึ่งในกระบวนการกำกับกิจการที่ดี โดยช่วยติดตามการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบ ฝ่ายตรวจสอบภายในมีบทบาทหลักในการช่วยคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลาในการปฏิบัติหน้าที่ติดตามดูแลการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแลกิจการ และการปฏิบัติต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบ

ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการองค์การสะพานปลามีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการชุดย่อยเพื่อทำหน้าที่เฉพาะด้าน เช่น คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ซึ่งในกรณีเช่นนี้บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ในเรื่องที่มีคณะกรมการชุดย่อยรับผิดชอบอยู่แล้วก็อาจเหลือเพียงการสอบทานหรือติดตามให้มั่นใจการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลการกิจการที่ดีได้ดำเนินการอย่างเพียงพอแล้วและมีการประเมินการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร

คู่มือคณะกรรมการตรวจสอบฯ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติและหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ข้อมูลทั้งหมดมีทั้งส่วนที่เป็นข้อกำหนดตามกฎหมาย/กฎระเบียบ/แนวปฏิบัติที่ดี และส่วนที่เป็นข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งรวบรวมมาจากเอกสารเกี่ยวกับกรรมการตรวจสอบที่จัดทำและเผยแพร่โดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในสำหรับรัฐวิสาหกิจ ปี ๒๕๖๖ และหลักเกณฑ์การประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและการจัดการ Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง เป็นต้น

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ความหมายของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา	๔
๒. กรอบการปฏิบัติงาน	๕
๓. องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา	๘
๔. บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา	๑๑
๕. ความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน	๑๙
๖. ความสัมพันธ์กับผู้บริหาร	๒๑
๗. การรายงานผลการดำเนินงาน	๒๓
๘. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา	๒๕
๙. การประชุม	๒๗
๑๐. การรักษาคุณภาพ	๒๙
๑๑. ภาคผนวก	๓๑

ส่วนที่ ๑
ความหมายของคณะกรรมการตรวจสอบฯขององค์การสะพานปลา และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

ความหมายของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

คณะกรรมการตรวจสอบองค์การสะพานปลา (Audit Committee) คือ กลุ่มของบุคคลตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการองค์การสะพานปลา (Board of Director) แต่งตั้งขึ้นเป็นกรรมการตรวจสอบในการทำหน้าที่ดูแลการบริหารจัดการขององค์กร และการดำเนินงานของฝ่ายบริหารจัดการองค์กร โดยเป็นกลไกหนึ่งในการกำกับดูแลกิจการที่ดี ช่วยให้เกิดการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการสอบบัญชี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา เป็นกลไกหลักประการหนึ่งในกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยกรอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา ตามแนวทางปฏิบัติที่ดี มีดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

๑. สนับสนุนให้องค์การสะพานปลามีการกำกับดูแลกิจการที่ดี
๒. เสริมสร้างให้องค์การสะพานปลามีระบบควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายในที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด
๓. เสริมสร้างความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน
๔. ติดตามดูแลให้องค์การสะพานปลามีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๕. สอบทานการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร ตามเกณฑ์ Enablers ทั้ง ๗ ด้าน
๖. กำหนดมาตรการป้องกันไม่ให้ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในเสื่อมเสียความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมในกรณีที่ได้รับร้องขอจากฝ่ายบริหารให้มีบทบาทที่นอกเหนือจาการตรวจสอบภายใน

ส่วนที่ ๒
กรอบการปฏิบัติงาน

๒. กรอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

คณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นกลไกหลักประการหนึ่งในกระบวนการกำกับดูแลที่ดี ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ จึงมีกรอบการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติที่ดี มีดังนี้

๑. องค์ประกอบ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม
๒. หน้าที่และความรับผิดชอบ
๓. ความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน
๔. ความสัมพันธ์กับผู้บริหารและคณะอนุกรรมการชุดย่อยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๕. การรายงาน
๖. การรักษาคุณภาพ

โครงสร้างของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา มีดังนี้

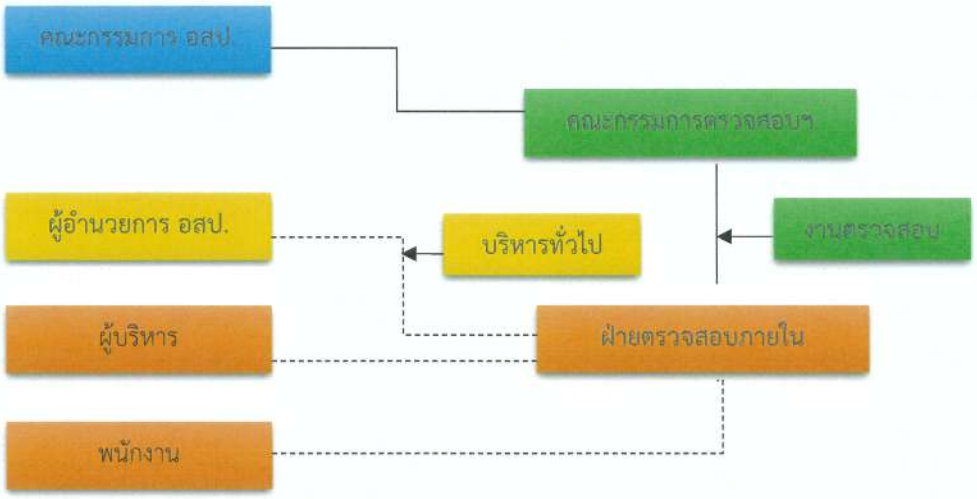

——— สายการรายงาน
---------- สายการสื่อสาร

แนวทางปฏิบัติที่ดี

๑. มีความเป็นอิสระ สามารถใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อทำหน้าที่สอบทนการกำกับดูแลกิจการ กระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง อันจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ต่อการดำเนินการตามแผนงานและโครงการต่าง ๆ ว่าได้มีการตรวจสอบและกำกับดูแลอย่างรอบคอบ มีความยุติธรรม โปร่งใส

๒. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์ดี รวมถึงการเป็นผู้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

๓. มีความคิดสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในการหารือและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๔. มีความรู้เกี่ยวกับภารกิจขององค์การสะพานปลาเป็นอย่างดี

๕. มีความเข้าใจหลักการบริหารจัดการที่ดี มีวิจารณญาณและทักษะในการตัดสินใจ สามารถวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งตีความและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

๖. ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

-ไม่เป็นข้าราชการประจำที่ดำรงตำแหน่งในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

-ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติ หรือมีอำนาจในการตัดสินใจด้านการบริหาร หรือการปฏิบัติงานขององค์การสะพานปลา รวมทั้งไม่เป็นพนักงาน ลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนประจำจากองค์การสะพานปลา ไม่ว่าในขณะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบภายในระยะเวลา ๒ ปี ก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการตรวจสอบ หรือกรรมการตรวจสอบ

- ไม่เป็นผู้มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับองค์การองค์การสะพานปลา ไม่ว่าในขณะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบ หรือภายในระยะเวลา ๑ ปี ก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบ

- ไม่เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรสของกรรมการองค์การองค์การสะพานปลา ผู้บริหารสูงสุด ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในขององค์การสะพานปลา

๗. ประธานกรรมการตรวจสอบเป็นเสมือนจุดศูนย์กลางของการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบฯ กับคณะกรรมการองค์การสะพานปลา ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา หัวหน้าฝ่ายบัญชีและการเงิน ฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี โดยประธานกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ดูแลการประชุมให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ดูแลให้กรรมการตรวจสอบแต่ละท่านได้แสดงความเห็นอย่างเสมอภาค และดูแลให้ที่ประชุมใช้เวลาในการพิจารณาวาระต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ โดยส่วนใหญ่ประธานกรรมการตรวจสอบจะกำหนดวาระการประชุมร่วมกับเลขานุการ และคณะกรรมการตรวจสอบฯ

ประธานกรรมการตรวจสอบควรมีบทบาทดังนี้

๗.๑ มีการบริหารจัดการในเชิงรุก สามารถวางแผนและเป็นผู้นำในการตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างเด็ดขาด

๗.๒ จัดสรรเวลาในการพิจารณาวาระการประชุมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๗.๓ กำหนดวาระการประชุมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๗.๔ รู้จักจุดอ่อนและจุดแข็งของคณะกรรมการตรวจสอบฯ แต่ละท่าน

๗.๕ จัดให้มีการสื่อสารระหว่างกรรมการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทั้งด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษร

๗.๖ สื่อสารกับหัวหน้าฝ่ายบัญชีและการเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

๘. ประธานกรรมการตรวจสอบกับกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเข้าใจ หรือมีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงิน อาจเป็นบุคคลคนเดียวกันก็ได้

๙. ประธานกรรมการองค์การสะพานปลา ต้องไม่เป็นประธานหรือกรรมการในคณะกรรมการตรวจสอบฯ เนื่องจากอาจทำให้ขาดความเป็นอิสระ

๑๐. ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบฯ โดยตำแหน่ง มีหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการตรวจสอบฯ ในการนัดหมายการประชุม จัดเตรียมวาระการประชุม นำส่งเอกสารประกอบการประชุมบันทึกรายงานการประชุม จัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบฯ และรายงานผลการประชุมให้คณะกรรมการองค์การสะพานปลาทราบ เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบฯ ไม่มีสิทธิออกเสียงในการลงมติของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และจะต้องแสดงความเห็นหรือรายงานได้อย่างเป็นอิสระตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือตำแหน่งหน้าที่ และไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือ กลุ่มบุคคลใด ๆ และไม่มีสถานการณ์ใด ๆ ที่สามารถบังคับให้กรรมการตรวจสอบไม่แสดงความเห็นตามที่พึงจะเป็น

ส่วนที่ ๓

องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

๓. องค์ประกอบ

คณะกรรมการองค์การสะพานปลาเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา โดยประธานกรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลาหรือได้รับการแต่งตั้งจากกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการตรวจสอบ และให้ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นเลขานุการโดยตำแหน่ง กรรมการตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ด้านการเงินหรือการบัญชี และกรรมการตรวจสอบท่านอื่นควรมีความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจ กฎหมาย ภาษีอากร เป็นต้น ตามตารางทักษะ (Skill Matrix) ของคณะกรรมการ

ตรวจสอบฯ ตามองค์ประกอบและคุณสมบัติที่กำหนดและSkill Matrix ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กร และทิศทางการดำเนินงานขององค์กร และสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

แนวทางปฏิบัติที่ดี

๑. เมื่อกรรมการตรวจสอบครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือมีเหตุใดที่กรรมการตรวจสอบไม่สามารถอยู่ครบวาระและมีผลทำให้จำนวนกรรมการในคณะกรรมการตรวจสอบฯ น้อยกว่าที่กำหนด ให้องค์การสะพานปลาสรรหากรรมการตรวจสอบใหม่ให้ครบถ้วนโดยทันที หรืออย่างช้าภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่มีจำนวนสมาชิกไม่ครบถ้วน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

ในกรณีประธานกรรมการตรวจสอบ หรือกรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการตรวจสอบซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

๒. ในกรณีกรรมการตรวจสอบประสงค์จะลาออกก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง กรรมการตรวจสอบต้องแจ้งต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วันพร้อมเหตุผล เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนแทนกรรมการที่ลาออก

๓. การให้ข้อมูลแก่กรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ กรรมการตรวจสอบต้องได้รับข้อมูลที่เพียงพอแม้กว่ากรรมการตรวจสอบจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การสะพานปลา แต่จำเป็นต้องได้รับข้อมูลและความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการตรวจสอบ กระบวนการให้ข้อมูลควรเริ่มจากการจัดให้กรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่มีโอกาสหารือกับผู้บริหารเกี่ยวกับการดำเนินงาน ความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายในรวมถึงระบบงาน Enablers ทั้ง ๗ ด้านของรัฐวิสาหกิจตามแนวทางที่ สคร. กำหนด

๓.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๓.๑.๑ คณะกรรมการองค์การสะพานปลาเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการองค์การสะพานปลาเป็นกรรมการตรวจสอบ

๓.๑.๒ จำนวนของกรรมการตรวจสอบควรมีมากเพียงพอ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากความคิดเห็นและประสบการณ์ที่หลากหลาย แต่ไม่ควรมีมากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน

๓.๑.๓ ประธานกรรมการตรวจสอบอาจได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลา หรืออาจได้รับการแต่งตั้งจากกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๓.๑.๔ ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบฯ โดยตำแหน่ง

๓.๒ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๓.๒.๑ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งหมายความว่าหากวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหมดลงไปแล้วจะเป็นผลทำให้วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบหมดไปด้วย

๓.๒.๒ กรรมการตรวจสอบจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งในกรรมการคณะกรรมการองค์การสะพานปลา หรือเมื่อขาดคุณสมบัติในการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการตรวจสอบ

๓.๓ คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๓.๓.๑ ประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการตรวจสอบต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการคณะกรรมการองค์การสะพานปลา

(๒) เป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นหรือรายงานผลการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

๓.๓.๒ ประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการตรวจสอบต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นข้าราชการประจำที่ดำรงตำแหน่งในกระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจนั้น

(๒) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติหรือมีอำนาจในการตัดสินใจด้านการบริหาร รวมทั้งไม่เป็นพนักงาน ลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนประจำจากองค์การสะพานปลา ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับองค์การสะพานปลานั้น หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ทั้งนี้ ไม่ว่าในขณะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการตรวจสอบหรือ

กรรมการตรวจสอบ หรือภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบ

(๓) ไม่เป็นผู้มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าในขณะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการตรวจสอบ หรือกรรมการตรวจสอบ หรือภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบ

(๔) ไม่เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ของกรรมการองค์การสะพานปลา ผู้บริหารสูงสุดผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในขององค์การสะพานปลาหรือผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทในเครือตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของบริษัท

๓.๔ ประธานกรรมการตรวจสอบ

เป็นกรรมการองค์การสะพานปลาและได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลา ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการตรวจสอบ โดยพิจารณาอย่างรอบคอบถึงคุณสมบัติในการเป็นผู้นำ เนื่องจากประธานกรรมการตรวจสอบเป็นบุคคลที่ให้ความมั่นใจในความมีประสิทธิผลโดยรวมของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นบุคคลที่จะให้ความมั่นใจในความเป็นผู้นำในการประชุมให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง และเป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความเห็นหรือรายงานผลการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

๓.๕ เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบฯ

ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบฯ โดยตำแหน่งเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น นัดหมายการประชุม จัดเตรียมวาระการประชุม นำส่งเอกสารการประชุม และบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนประสานงานกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบรายใหม่ เมื่อกรรมการตรวจสอบครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบฯ ไม่มีสิทธิออกเสียงในการลงมติของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

สำหรับกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่

๓.๖.๑ กรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ต้องได้รับทราบข้อมูลที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการตรวจสอบ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงาน ระบบการบริหารความเสี่ยง และระบบการควบคุมภายในขององค์การสะพานปลา โดยกรรมการตรวจสอบอาจหารือกับเลขานุการตรวจสอบหรือผู้บริหารระดับสูง

๓.๖.๒ กรรมการตรวจสอบใหม่ต้องเข้าใจวัตถุประสงค์และขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ โดยต้องศึกษากฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบฯ รายงานการประชุมครั้งก่อน

ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ รายงานต่าง ๆ ที่คณะกรรมการตรวจสอบฯ จัดทำ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลาหรือเอกสารที่เลขานุการตรวจสอบรวบรวมและจัดขึ้นสำหรับกรรมการใหม่

ส่วนที่ ๔
บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

๔. บทบาทและความรับผิดชอบ

๔.๑ คณะกรรมการตรวจสอบฯ จัดทำกฎบัตรให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลา

๔.๒ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในกฎบัตร โดยคณะกรรมการองค์การสะพานปลาเป็นผู้อนุมัติกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบฯ และมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๓ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการองค์การสะพานปลารับผิดชอบเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ การบริหารความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายใน การรายงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบและนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

๔.๔ คณะกรรมการองค์การสะพานปลายังคงมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๔.๕ คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีความรับผิดชอบในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๔.๕.๑ สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการกำกับดูแลที่ดี และกระบวนการบริหารความเสี่ยงพร้อม ทั้งสอบทานเชิงป้องกันในกระบวนงานต่าง ๆ เช่น สอบทานการควบคุมภายในในประเด็นที่ตรวจพบในอดีตหรือมีความเสี่ยงสูง เป็นต้น

๔.๕.๒ สอบทานให้รัฐวิสาหกิจมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

๔.๕.๓ สอบทานการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

๔.๕.๔ สอบทานให้รัฐวิสาหกิจมีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี และพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยตรวจสอบภายใน

๔.๕.๕ พิจารณารายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจ

๔.๕.๖ เสนอข้อแนะนำต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลาในการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

๔.๕.๗ ประสานงานเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา

๔.๕.๘ รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา อย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้งภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นสุดในแต่ละไตรมาส ยกเว้นรายงานผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ ๔ ให้จัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจนั้นและกระทรวงการคลังเพื่อทราบ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีการเงินของรัฐวิสาหกิจ

๔.๕.๙ ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ อย่างน้อยปีบัญชีการเงินละ ๑ ครั้ง รวมทั้งรายงานผลการประเมินปัญหาและอุปสรรคตลอดจนแผนการปรับปรุงการดำเนินงานให้คณะกรรมการองค์การสะพานปลาทราบ

๔.๕.๑๐ เปิดเผยรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบฯ และค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปีของรัฐวิสาหกิจ

๔.๕.๑๑ ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการองค์การสะพานปลามอบหมาย

๔.๕.๑๒ พิจารณาสั่งการให้ฝ่ายตรวจสอบภายในดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรตามข้อสังเกตของหน่วยงานกำกับ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงการคลัง (สคร.)และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และให้ฝ่ายตรวจสอบภายในนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบฯ เพื่อพิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการองค์การสะพานปลา ต่อไป

คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๓ และคณะกรรมการตรวจสอบฯ มีอำนาจในการดำเนินการหรือสอบทานในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบและมีอำนาจในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

บทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในและการกำกับดูแลที่ดี

(๑) ประเมินว่าฝ่ายบริหารได้กำหนดแนวทางและสื่อสารความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การควบคุมภายใน และการดำเนินการให้มั่นใจได้ว่าพนักงานแต่ละคนมีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของตน

(๒) เน้นขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับการสอบทานระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การควบคุมในระบบคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัยในระบบคอมพิวเตอร์และแผนรองรับในการจัดทำรายงานทางการเงินหากมีกรณีฉุกเฉินในระบบคอมพิวเตอร์

(๓) สอบทานเพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในเสนอ นั้น ฝ่ายบริหารได้นำไปปรับปรุงแก้ไขแล้ว

(๔) คณะกรรมการตรวจสอบฯ ได้กำหนดประเภทของความเสี่ยงที่คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องทำการติดตามอย่างใกล้ชิด โดยคณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องได้รับข้อมูลจากผู้บริหารประเภทของความเสี่ยงดังกล่าว ได้แก่

- ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีผลต่อรายงานทางการเงิน
- ความเสี่ยงจากการทุจริต
- ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือกฎระเบียบที่สำคัญ
- ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจ

(๕) คณะกรรมการตรวจสอบฯ กำหนดมาตรการป้องกันไม่ให้ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในเสื่อมเสียความเป็นอิสระเที่ยงธรรม ในกรณีที่ได้รับร้องขอจากฝ่ายบริหารให้มีบทบาทหน้าที่ที่นอกเหนือจากการตรวจสอบภายใน โดยหากเกิดกรณีที่ฝ่ายบริหารร้องขอให้ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากงานการตรวจสอบภายใน ให้ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในจัดทำวาระนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบฯ พิจารณาให้ความเห็นและมาตรการในการดำเนินการตามความเหมาะสมและแจ้งให้ฝ่ายบริหารได้รับทราบต่อไป

รายงานทางการเงิน

(๑) สอบทานประเด็นเกี่ยวกับการบัญชีและการรายงานที่มีสาระสำคัญ รวมทั้งประกาศขององค์กรวิชาชีพและองค์กรกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง และสอบทานผลกระทบที่มีต่อรายงานทางการเงิน

(๒) สอบทานฝ่ายบริหาร ผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญ ผลกระทบและแผนในการลดความเสี่ยง

(๓) สอบทานประเด็นทางกฎหมายที่อาจมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อรายงานทางการเงิน

(๔) สอบทานรายงานทางการเงินประจำปี รวมถึงพิจารณาความครบถ้วนและสอดคล้องกันกับข้อมูลที่กรรมการตรวจสอบรับทราบประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ใช้ในรายงานทางการเงิน

(๕) ให้ความสนใจในรายการที่มีความซับซ้อนและหรือรายการผิดปกติ เช่น รายการที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์

(๖) ให้ความสนใจในประเด็นที่ต้องใช้วิจารณญาณตัดสิน เช่น การประเมินราคาสินทรัพย์ และหนี้สิน การประกันผลิตภัณฑ์ หรือข้อผูกมัด หรือภาระผูกพันอื่น

(๗) ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้สอบบัญชีในการสอบทานรายงานทางการเงินและผลการตรวจสอบ

(๘) สอบทานประเด็นต่าง ๆ ในรายงานประจำปีก่อนนำเสนอต่อสาธารณชน เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลสามารถเข้าใจได้ง่าย และสอดคล้องกับข้อมูลที่กรรมการตรวจสอบได้รับเกี่ยวกับดำเนินงานขององค์การสะพานปลา

(๙) การเปิดเผยข้อมูลเบื้องต้นและรายงานทางการเงินระหว่างกาล

(๙.๑) การชี้แจงว่าผู้บริหารได้ทำและสรุปข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลทางการเงิน ขอบเขตการมีส่วนร่วมของฝ่ายตรวจสอบและประเมินระบบงาน และขอบเขตของผู้สอบบัญชีในการสอบทานข้อมูลดังกล่าว

(๙.๒) ประเมินความยุติธรรมในการเปิดเผยข้อมูลเบื้องต้น และรายงานทางการเงินระหว่างกาล การอธิบายของฝ่ายบริหารและผู้ตรวจสอบว่า

ก. ผลทางการเงินระหว่างกาลมีความแตกต่างจากงบประมาณ หรือประมาณการหรือไม่ เพียงใด

ข. การเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนทางการเงิน หรือความสัมพันธ์ในรายงานทางการเงิน ระหว่างกาลนั้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานหรือแนวทางด้านการเงินองค์การสะพานปลา

ค. มีการใช้หลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ

ง. มีการเปลี่ยนแปลงหรือเสนอให้มีการเปลี่ยนแนวปฏิบัติด้านการบัญชี หรือ การ รายงานทางการเงิน

จ. มีรายการหรือเหตุการณ์ที่มีสาระสำคัญหรือผิดปกติเกิดขึ้น

ฉ. การควบคุมทางการเงินและการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา ยังดำเนินไปอย่างมีประสิทธิผล

ช. ข้อมูลเบื้องต้นและรายงานทางการเงินระหว่างกาลได้รับการเปิดเผยอย่าง เพียงพอและเหมาะสม

การตรวจสอบภายใน

(๑) สอบทานกิจกรรมและโครงสร้างและความเป็นอิสระของฝ่ายตรวจสอบภายใน

(๒) สอบทานและอนุมัติกฎบัตรของฝ่ายตรวจสอบภายใน และแผนกลยุทธ์การตรวจสอบระยะยาว และแผนการตรวจสอบภายในประจำปี

(๓) ร่วมกับผู้อำนวยการองค์การสะพานปลาในการพิจารณาและให้ความเห็นต่อ คณะกรรมการองค์การสะพานปลาเกี่ยวกับคุณสมบัติของหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน การแต่งตั้ง การถอดถอน การโยกย้าย ตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไป และประเมินประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน

(๔) พิจารณาความเหมาะสมเพียงพอของทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นของฝ่ายตรวจสอบภายใน เพื่อให้ผู้บริหารสูงสุดดำเนินการ เช่น งบประมาณ การแต่งตั้ง โยกย้าย และพิจารณาความดีความชอบของผู้ตรวจสอบภายใน เป็นต้น

(๕) สอบทานประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน ขอบเขตงานของหน่วยตรวจสอบภายใน ความคืบหน้าของกิจกรรมการตรวจสอบภายใน รายงานผลการตรวจสอบ ประเด็นสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ ความเห็นของผู้บริหารในการแก้ไขประเด็นที่รายงาน และการประสานงานกับผู้สอบบัญชี คำถามที่ช่วยในการประเมินความเหมาะสมและเพียงพอของทรัพยากรของหน่วยตรวจสอบภายใน ได้แก่

- ฝ่ายตรวจสอบภายในมีทรัพยากรที่เพียงพอในการนำแผนการตรวจสอบไปปฏิบัติหรือไม่

- ยังมีตำแหน่งงานว่างภายในหน่วยตรวจสอบภายในหรือไม่
- ผู้ตรวจสอบภายในได้รับการอบรมในเรื่องใดบ้าง
- องค์การสะพานปลาได้จัดให้มีแผนสืบทอดตำแหน่งของผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในหรือไม่

(๖) จัดให้มีการประชุมเป็นการเฉพาะกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อหารือในประเด็นต่าง ๆ ที่ควรหารือกันโดยไม่มีฝ่ายบริหารในที่ประชุม

(๗) ให้คำปรึกษาและแนะนำในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

(๘) คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับความเพียงพอ คุณสมบัติและความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบฯ สามารถช่วยยกระดับคุณภาพของหน่วยตรวจสอบภายในได้ โดยพิจารณาว่าผู้ตรวจสอบภายใน

(๘.๑) ดำรงความเป็นกลางและความเที่ยงธรรม

(๘.๒) ได้รับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ และได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการอบรมทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

(๘.๓) มีทักษะเพียงพอในการทำความเข้าใจประเด็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในและความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ หรือการดำเนินงานที่อาศัยเทคโนโลยีหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น พาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ วิศวกร เป็นต้น

(๘.๔) มีคุณสมบัติทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยให้การสนับสนุนผู้ตรวจสอบภายในเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมด้านวิชาชีพ และได้รับประกาศนียบัตรทางวิชาชีพตามความเหมาะสม

(๙) คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรพิจารณาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในขององค์การสะพานปลากับองค์กรชั้นนำอื่น โดยจัดให้มีการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในจากบุคคลที่มีความเป็นอิสระ จากภายนอกองค์กร (External Quality Review) ซึ่งจะช่วยปรับปรุงประสิทธิผลของหน่วยตรวจสอบภายในโดย การกำหนดไว้

การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีหน้าที่สอบทานประสิทธิผลของระบบในการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และผลการตรวจสอบของฝ่ายบริหาร การติดตามผลเกี่ยวกับการกระทำทุจริตหรือความผิดปกติในระบบบัญชี ดังนี้

(๑) ต้องได้รับรายงานจากฝ่ายบริหารและฝ่ายกฎหมาย ผู้สอบบัญชี หน่วยงานกำกับดูแลขององค์การสะพานปลาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน

(๒) พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานทางการเงิน

(๓) ทบทวนเพื่อให้มั่นใจว่าหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ มีความเป็นอิสระ มีงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการประชุม ร่วมกับหัวหน้าหน่วยงานนั้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อหารือประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ ประเด็นที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และประสิทธิผลของกระบวนการปฏิบัติงาน

(๔) ทำความเข้าใจลักษณะของประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้น วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการตรวจสอบติดตาม และการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการลงโทษผู้ที่กระทำผิด

(๕) ทบทวนลักษณะความถี่ แนวโน้มของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และแนวทางในการค้นหาประเด็นที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบ

(๖) ทำความเข้าใจแนวทางการประเมินความเสี่ยงของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ และดำเนินการเพื่อให้มั่นใจได้ว่ามีการระบุความเสี่ยงไว้ในแผนการตรวจสอบภายในแล้ว

(๗) ทบทวนรายงานการตรวจสอบของหน่วยงานกำกับดูแล

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม และจรรยาบรรณผู้บริหารและพนักงาน

(๑) มั่นใจได้ว่าให้มีการจัดทำหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณผู้บริหารและพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนรับทราบ

(๒) ประเมินว่าฝ่ายบริหารได้จัดให้มีสภาพแวดล้อม การปฏิบัติเป็นแบบอย่างและสื่อสารให้เห็นความสำคัญของหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณ และแนวทางเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติ

(๓) ทบทวนกระบวนการในการติดตามการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณ

(๔) รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณให้เป็นปัจจุบัน

การสอบทานการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร ตามเกณฑ์ Enabler ทั้ง ๗ ด้าน โดยต้องมอบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรือเชิงกลยุทธ์จากการตรวจสอบ วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขต่อฝ่ายบริหารและหน่วยรับตรวจ เพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดซ้ำและสร้างมูลค่าให้กับองค์กร

๑. การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

(๑) บทบาทของภาครัฐ

(๒) บทบาทของรัฐวิสาหกิจเพื่อการตลาดที่เป็นธรรม

(๓) สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

(๔) บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(๕) การเปิดเผยข้อมูล

(๖) คณะกรรมการ

(๗) การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

(๘) จรรยาบรรณ

(๙) ความยั่งยืนและนวัตกรรม

(๑๐) การติดตามผลการดำเนินงาน

๒. การวางแผนเชิงกลยุทธ์

Module ๑: กระบวนการวางแผนกลยุทธ์

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

๒. การวิเคราะห์ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์

๓. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๔. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

Module ๒: กระบวนการถ่ายทอดกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ

๑. การจัดทำแผนปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการ

๓. กระบวนการติดตามผลสำเร็จตามแผนปฏิบัติการ และปรับเปลี่ยนแผนงาน

๓. การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน

๑. ธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์กร

๒. การกำหนดยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์/เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๓. กระบวนการบริหารความเสี่ยง

๔. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

๕. ข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารและการรายงานผล

๔. การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า

การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๑. ยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒. วัตถุประสงค์ ขอบเขตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓. กระบวนการของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การบริหารจัดการลูกค้า

๑. ยุทธศาสตร์ด้านลูกค้าและตลาด

๒. การจำแนกลูกค้า

๓. การรับฟังลูกค้า

๔. การพัฒนาและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการ

๕. การจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า

๕. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

๑. การกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และแผนปฏิบัติการดิจิทัลขององค์กร

๒. การนำ Digital Technology มาปรับใช้กับทุกส่วนขององค์กร

๓. การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

๔. ธรรมภิบาลข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ขององค์กร

๕. การบริหารความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ

๖. การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจและความพร้อมใช้ ของระบบ

๗. การบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

๖. การบริหารทุนมนุษย์

๑. ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ด้านบริหารและพัฒนาทุนมนุษย์

๒. การบริหารทุนมนุษย์

๓. การพัฒนาทุนมนุษย์

๔. สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการบริหารและพัฒนาทุนมนุษย์

๗. การจัดการความรู้และนวัตกรรม

หัวข้อ KM

๑.การนำองค์กร

๒. การวางแผนและทรัพยากรสนับสนุน

๓. บุคลากร

๔. กระบวนการจัดการความรู้

๕. กระบวนการปฏิบัติงาน

๖. ผลลัพธ์ของการจัดการความรู้

หัวข้อ IM

๑. บุคลากรเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรม

๒. ยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรม

๓. นวัตกรรมเพื่อมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด

๔. การขับเคลื่อนความรู้สู่นวัตกรรม

๕. การสร้างวัฒนธรรมการใช้ความคิดสร้างสรรค์และ จัดการนวัตกรรม

๖. กระบวนการจัดการความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

๗. การจัดสรรงบประมาณด้านนวัตกรรม

๘. ผลลัพธ์การจัดการนวัตกรรม

ส่วนที่ ๕

ความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน

๕. ความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชี และผู้ตรวจสอบภายใน

๕.๑ คณะกรรมการตรวจสอบฯ รับผิดชอบในการหารือเกี่ยวกับขอบเขตและแนวทางการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี รวมทั้งหารือเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี

๕.๒ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ปฏิบัติงานโดยผ่านหน่วยตรวจสอบภายใน ดังนั้น ควรจัดให้มีช่องทางการติดต่อและรายงานได้อย่างมีประสิทธิผลระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบฯ และหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

๕.๓ คณะกรรมการตรวจสอบฯ รับผิดชอบในการพิจารณาและเห็นชอบกฎบัตรหน่วยงานตรวจสอบภายในและอนุมัติ ในกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลารวมถึงพิจารณาและอนุมัติแผนการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายใน นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีความรับผิดชอบในการพิจารณาและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลาเกี่ยวกับคุณสมบัติและผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

๕.๔ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องเชิญผู้สอบบัญชีเข้าร่วมในการประชุมเป็นการเฉพาะอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรเข้าร่วมประชุมกับผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อหารือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

แนวทางปฏิบัติที่ดีของความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชี

วัตถุประสงค์ของผู้สอบบัญชี (สตง.) เกี่ยวกับรายงานทางการเงิน คือ การแสดงความเห็นว่ารายงาน ทางการเงิน ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดได้แสดงอย่างครบถ้วนถูกต้องเป็นไปตาม หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

(๑) หารือขอบเขตและแนวทางการตรวจสอบกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) พิจารณาข้อตรวจพบจากการสอบบัญชี

(๓) หารือผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) พิจารณาและส่งเสริมความเป็นอิสระของ สตง หรือผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) จัดให้มีการประชุมหรือหารือร่วมกันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ขอบเขตและแนวทางในการสอบบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรหารือขอบเขตและแนวทางในการสอบบัญชีเพื่อเข้าใจถึงผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง คณะกรรมการตรวจสอบฯ สามารถขอคำแนะนำจากผู้สอบบัญชีได้ตามความเหมาะสม และอาจขอให้ผู้สอบบัญชีรายงานปัญหาที่พบในระหว่างการตรวจสอบหรือข้อจำกัดจากผู้บริหารระดับสูงที่มีผลต่อขอบเขตการปฏิบัติงาน นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรสอบถามผู้สอบบัญชีตามความเหมาะสมถึงขอบเขตที่ผู้สอบบัญชีได้พิจารณาทบทวนรายงานและบทวิเคราะห์ของฝ่ายบริหารและสารสนเทศอื่นใดที่ปรากฏในรายงานประจำปีมีความสอดคล้องกับสารสนเทศที่ปรากฏในงบการเงินหรือไม่อย่างไร

ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบรายงานทางการเงิน

โดยทั่วไปคณะกรรมการตรวจสอบฯ ฝ่ายบริหาร และผู้สอบบัญชีควรมีการประชุมเพื่อทบทวนรายงาน ทางการเงินและผลการตรวจสอบ การตั้งสำรองหรือประมาณการการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีหรือ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดขึ้น คดีความในศาล ภาระที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า สิทธิเรียกร้องหรือการถูกประเมินใด ๆ และพิจารณาผลกระทบต่อรายงานทางการเงินขององค์การสะพานปลา ผู้สอบบัญชีอาจมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในขององค์การสะพานปลา คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรให้ฝ่ายบริหารรายงานข้อเสนอแนะที่มีสาระสำคัญและแผนการดำเนินการตามข้อเสนอแนะนั้น ๆ การสอบทานนี้จะต้องดำเนินการก่อนเปิดเผยรายงานทางการเงินต่อสาธารณะชน แม้ว่ามีเวลาจำกัดในการพิจารณา คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรสอบถามถึงการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของปีก่อน

แนวทางปฏิบัติที่ดีของความสัมพันธ์กับผู้ตรวจสอบภายใน

ฝ่ายตรวจสอบภายในสามารถช่วยคณะกรรมการตรวจสอบฯ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การทุจริต และการตรวจสอบเป็นกรณีพิเศษ ดังนั้นจึงควรจัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสาร และสามารถเข้าถึงคณะกรรมการตรวจสอบฯ ได้โดยง่าย

คณะกรรมการตรวจสอบฯ รับผิดชอบในการพิจารณาและเห็นชอบกฎบัตรฝ่ายตรวจสอบภายในและอนุมัติ ในกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลารวมถึงพิจารณาและอนุมัติแผนการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบภายใน นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีความรับผิดชอบในการพิจารณาและให้ความเห็นต่อ คณะกรรมการองค์การสะพานปลาเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอนผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน และเสนอคณะกรรมการองค์การสะพานปลาเกี่ยวกับคุณสมบัติและผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายในและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน และกำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในขององค์การสะพานปลามีความเป็นอิสระ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ จัดหาที่ปรึกษาจากภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพในการให้คำแนะนำหรือช่วยให้มีการจัดทำการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยใช้งบประมาณขององค์การสะพานปลา

ส่วนที่ ๖
ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร

๖. ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร

คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องมีการหารือกับฝ่ายบริหาร เพื่อช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ ความเสี่ยง และการควบคุมภายในของรัฐวิสาหกิจ และควรจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นทางการ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยคณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรเชิญผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในวาระการประชุมนั้น ๆ นอกจากนั้น กรรมการตรวจสอบควรพบปะหารือกับผู้บริหารบางท่านเป็นประจำ เช่น หัวหน้าหน่วยงานด้านการบัญชีและการเงิน (Chief Financial Officer : CFO) หน่วยงานด้านกฎหมาย หน่วยตรวจสอบภายใน เป็นต้น นอกจากนี้กรรมการตรวจสอบควรมีส่วนร่วมในการประเมินคุณสมบัติและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารในตำแหน่งที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้าหน่วยงานด้านการบัญชีและการเงิน ซึ่งควรมีส่วนร่วมในการประเมินตั้งแต่การรับสมัคร การประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาค่าตอบแทน

แนวทางปฏิบัติที่ดีของความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร

ประสิทธิผลในการกำกับดูแลกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน ทำให้คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องประสานงานกับฝ่ายบริหาร สอบถามและพิจารณาคำตอบว่าสมเหตุสมผลหรือไม่

คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ฝ่ายบริหาร และติดตามการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

การติดต่อสื่อสารและสารสนเทศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบนพื้นฐานของความสัมพันธ์อันดีเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การสะพานปลา กรรมการตรวจสอบต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์การสะพานปลาเป็นอย่างดี การหารือกับฝ่ายบริหารอย่างตรงไปตรงมาจะช่วยให้กรรมการตรวจสอบมีความเข้าใจในธุรกิจเพิ่มขึ้น คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรตั้งคำถามเชิงตรวจสอบ ขอข้อมูลและหารือกับบุคคลอื่นภายในองค์กร

ส่วนที่ ๗
การรายงานผลการดำเนินงาน

๗. การรายงาน

๗.๑ การรายงานต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา

๗.๑.๑ ภายหลังการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบฯ ทุกครั้ง ต้องจัดทำรายงานการประชุมและนำส่งรายงานการประชุมนี้ ไปยังคณะกรรมการองค์การสะพานปลาทุกครั้ง

๗.๑.๒ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องรายงานสรุปการปฏิบัติงานรายไตรมาส และรายงานประจำปีต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา โดยอาจใช้กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นแนวทางในการจัดทำรายงาน

๗.๑.๓ หากมีประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องรายงานโดยทันที ให้ประธานกรรมการตรวจสอบเป็นผู้จัดทำรายงานและนำเสนอต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา เช่น กรณีมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การทุจริต มีรายการผิดปกติหรือความบกพร่องที่สำคัญในระบบการควบคุมภายใน หรือมีการฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๗.๒ การรายงานต่อกระทรวงการคลังและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด

แนวทางปฏิบัติที่ดี

คณะกรรมการตรวจสอบฯ มีหน้าที่จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา อย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นสุดในแต่ละไตรมาส ยกเว้นรายงานผลการดำเนินงาน ในไตรมาสที่ ๔ ให้จัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้กระทรวงการคลัง ภายใน ๙๐ วันนับจากวันสิ้นปีบัญชีโดยรายงานผลการดำเนินงานข้างต้นอย่างน้อยต้องระบุถึงความเห็นเกี่ยวกับ การจัดทำและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน ความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของ อสป.

ตัวอย่างรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมตามปกติที่คณะกรรมการตรวจสอบฯ ดำเนินการเป็นประจำ ได้แก่

๑. รายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ที่ระบุความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้มีการหารือในการประชุมซึ่งจะต้องนำเสนอคณะกรรมการองค์การสะพานปลาในการประชุมครั้งถัดไป

๒. รายงานสรุปกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๓. รายงานความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน ความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา

๔. รายงานสรุปประเด็นอื่น ๆ ที่เห็นควรนำเสนอต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา

๕. รายงานเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการให้คณะกรรมการองค์การสะพานปลาดำเนินการอย่างเร่งด่วน รายงานนี้ควรจัดทำทันทีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นพร้อมทั้งรายงานให้กระทรวงการคลังทราบทันที

ตัวอย่างรายงานประเด็นสำคัญที่มีผลต่อรายงานทางการเงินหรือการดำเนินงานและต้องการให้คณะกรรมการองค์การสะพานปลาดำเนินการอย่างเร่งด่วน ได้แก่

๑. รายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์

๒. ข้อสงสัยหรือสันนิษฐานว่าอาจมีการทุจริต หรือมีสิ่งผิดปกติหรือมีความบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญในระบบการควบคุมภายใน

๓. ข้อสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ มติคณะรัฐมนตรีประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๔. รายงานสรุปประเด็นอื่น ๆ ที่เห็นควรนำเสนอต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา เช่น เมื่อพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลการดำเนินงานขององค์การสะพานปลาอย่างร้ายแรง เป็นต้น

๕. การรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแล รายงานที่จำเป็นต้องเสนอต่อกระทรวงการคลังประกอบด้วย รายงานการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ตรวจสอบประจำปี ซึ่งลงนามโดยประธานกรรมการตรวจสอบ ซึ่งครอบคลุมประเด็นดังนี้

๕.๑ ความเห็นโดยรวมเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรายงานและระบบการปฏิบัติงานขององค์การสะพานปลา

๕.๒ ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินขององค์การสะพานปลาถึงความถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้

๕.๓ ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยงและการกำกับดูแลกิจการ

๕.๔ ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๕ จำนวนครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบฯ และการเข้าร่วมประชุมกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน

ส่วนที่ ๘
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

๘. อำนาจหน้าที่คณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

คณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๘.๑ เห็นชอบแผนปฏิบัติงานและปฏิทินการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

๘.๒ จัดทำกฎบัตรว่าด้วยการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลา และมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรดังกล่าวอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๘.๓ สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการกำกับดูแลที่ดี และกระบวนการบริหารความเสี่ยง

๘.๔ สอบทานให้องค์การสะพานปลามีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

๘.๕ สอบทานการดำเนินงานขององค์การสะพานปลาให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา

๘.๖ สอบทานให้องค์การสะพานปลามีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี และพิจารณาความเป็นอิสระของฝ่ายตรวจสอบภายใน

๘.๗ การสอบทานการดำเนินงานขององค์การสะพานปลาในด้านต่าง ๆ ในทุกประเด็นที่มีความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์การสะพานปลา รวมถึงสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีสาระสำคัญต่อสภาพแวดล้อมความเสี่ยงขององค์การสะพานปลา และมีบทบาทในการสอบทานการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การสะพานปลา ตามเกณฑ์ Core Business Enablers Enabler ทั้ง ๗ ด้าน

ด้านที่ ๑ ด้านการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร
ด้านที่ ๒ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์
ด้านที่ ๓ ด้านการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน
ด้านที่ ๔ ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
ด้านที่ ๕ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
ด้านที่ ๖ ด้านการบริหารทุนมนุษย์
ด้านที่ ๗ ด้านการจัดการความรู้และนวัตกรรม

๘.๘ พิจารณารายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานขององค์การสะพานปลา

๘.๙ เสนอข้อแนะนำต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลาในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน

๘.๑๐ ประสานงานเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา

๘.๑๑ รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา อย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง ภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นสุดในแต่ละไตรมาส ยกเว้นรายงานผลการดำเนินงานในไตรมาสที่สี่ ให้จัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้กระทรวงเจ้าสังกัดขององค์การสะพานปลา และกระทรวงการคลัง เพื่อทราบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีการเงินขององค์การสะพานปลา

๘.๑๒ ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบฯ อย่างน้อยปีบัญชีการเงินละหนึ่งครั้ง รวมทั้งรายงานผลการประเมิน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแผนการปรับปรุงการดำเนินงานให้คณะกรรมการองค์การสะพานปลาทราบ

๘.๑๓ เปิดเผยรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบฯ และค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปีขององค์การสะพานปลา

๘.๑๔ ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการองค์การสะพานปลามอบหมาย รายงานผลการดำเนินงานตาม ข้อ ๙ อย่างน้อยต้องระบุถึงความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน ความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติ มติคณะรัฐมนตรี ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา

ส่วนที่ ๙
การประชุม

๙. การประชุม

๙.๑ การประชุม

๙.๑.๑ องค์ประชุมประกอบด้วยกรรมการตรวจสอบไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓

๙.๑.๒ วาระการประชุมควรกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า และจัดให้มีการส่งเอกสารประกอบการประชุมไปยังกรรมการตรวจสอบทุกท่านล่วงหน้า ก่อนการประชุมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๗ วันทำการ

๙.๑.๓ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง ทั้งนี้ในปีบัญชีการเงินแต่ละปี คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องมีการประชุมร่วมกันกับผู้สอบบัญชี โดยไม่มีผู้บริหารสูงสุด ผู้บริหาร หรือบุคคลอื่นเข้าร่วมด้วย อย่างน้อย ๑ ครั้ง

๙.๑.๔ คณะกรรมการตรวจสอบฯ อาจเชิญผู้บริหารสูงสุด ผู้บริหาร หรือบุคคลอื่น เข้าร่วมประชุมในวาระที่เกี่ยวข้องได้

๙.๑.๕ คณะกรรมการตรวจสอบฯ อาจแสวงหาความเห็นที่เป็นอิสระจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเมื่อเห็นว่าจำเป็นด้วยค่าใช้จ่ายของรัฐวิสาหกิจ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการองค์การสะพานปลา ทั้งนี้ การดำเนินงานการว่าจ้างให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจ

๙.๑.๖ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจสอบใหม่ ควรได้รับข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการตรวจสอบ โดยได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้องและหารือกับฝ่ายบริหาร ผู้สอบบัญชีผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้มีความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

๙.๒ คณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา ควรเชิญผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในวาระการประชุมนั้น ๆ นอกจากนี้ กรรมการตรวจสอบควรพบประหารือกับผู้บริหารบางท่านเป็นประจำ เช่น หัวหน้าหน่วยงานด้านบัญชีและการเงิน หน่วยงานด้านกฎหมาย หน่วยตรวจสอบภายใน เป็นต้น ประเด็นและข้อมูลที่คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรได้รับจากการหารือกับฝ่ายบริหารประกอบด้วย

๙.๒.๑ ผลการประเมินความเสี่ยงทางธุรกิจที่องค์การสะพานปลากำลังเผชิญอยู่ และแผนการในการจัดการความเสี่ยงนั้น ๆ

๙.๒.๒ ประเด็นที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมกรรมที่องค์การสะพานปลานั้นดำเนินอยู่ เช่น ประเด็นด้านกฎหมายหรือข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการแข่งขัน เป็นต้น

๙.๒.๓ การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด ผลกระทบที่มีต่อรายงานทางการเงิน ผลแตกต่างที่สำคัญในรายงานทางการเงินระหว่างปีปัจจุบันกับปีก่อน ๆ และพิจารณาร่วมกันกับฝ่ายบริหารถึงบทรายงานและบทวิเคราะห์ของฝ่ายบริหารที่ปรากฏในรายงานประจำปี

๙.๒.๔ ผลกระทบทางด้านกฎหมายภาษี หรือกฎ ระเบียบอื่น ที่มีผลกระทบต่อองค์การสะพานปลา

๙.๒.๕ สภาพแวดล้อมทางกฎหมาย รวมถึงคดีความหรือการฟ้องร้องใด ๆ ที่มีอยู่ ภาระที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า สิทธิเรียกร้อง หรือการถูกประเมินใด ๆ หรือประเด็นที่กำลังดำเนินการและประเด็นที่ยังไม่ได้ดำเนินการต่าง ๆ

๙.๒.๖ นโยบายและภาพรวมของกิจกรรมการบริหารเงิน รวมทั้งการบริหารเงินสด การป้องกันความเสี่ยง (Hedging) รายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ และการใช้เครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ เป็นต้น

๙.๒.๗ นโยบายและภาพรวมการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ รวมถึงสถานที่ตั้งและการควบคุมรายงานทางการเงิน

๙.๒.๘ ข้อมูลที่จะเปิดเผยต่อสาธารณะชน

๙.๒.๙ นโยบายและภาพรวมของกิจกรรมการบริหารทรัพยากรบุคคลและการให้ผลตอบแทน ระเบียบในการสอบทานค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ของพนักงานและลูกจ้าง

๙.๒.๑๐ การประกันชีวิตให้กับกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ในกรณีที่คณะกรรมการองค์การสะพานปลา แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอื่นทำหน้าที่รับผิดชอบในประเด็นข้างต้นแล้ว เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งอาจรับผิดชอบด้านการบริหารเงิน การป้องกันความเสี่ยงด้านการเงิน ให้คณะกรรมการตรวจสอบฯ ประสานงานกับคณะอนุกรรมการนั้น ๆ เพื่อให้สามารถพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นหรือที่อาจเกิดขึ้นต่อรายงานทางการเงิน การดำเนินงาน และการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องขององค์การสะพานปลา

ส่วนที่ ๑๐
การรักษาคุณภาพ

๑๐. การรักษาคุณภาพ

กรรมการตรวจสอบควรได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกราย

นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นไปตามขอบเขตที่กำหนดไว้ใน กฎบัตรและเป็นไปตามนโยบายขององค์การสะพานปลา โดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นรายคณะที่ครอบคลุมตาม Skill Matrix ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จต้องจัดส่งให้สำนักงานอำนวยการสำหรับการสรรหาหรือการพัฒนาคณะกรรมการตรวจสอบฯ ประจำ

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ตามระบบประเมินผลใหม่ State Enterprise Assessment Model : SE – AM เกณฑ์การประเมินด้านการตรวจสอบภายในของ สคร. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจ Skill Matrix ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ โดยวิเคราะห์ปัจจัยการกำหนด Skill Matrix ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ประกอบด้วย

ปัจจัยภายใน ได้แก่

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ขององค์การสะพานปลา
- สมรรถนะของกรรมการองค์การสะพานปลา

ปัจจัยภายนอก ได้แก่

- ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบฯ และหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๕
- หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และองค์ความรู้ใหม่ ๆ

จากการกำหนดปัจจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถกำหนดทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ (Skill Matrix) ของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เพื่อนำไปใช้ในการสรรหาหรือแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางทักษะ (Skill Matrix) คณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา

คณะกรรมการตรวจสอบฯ	ทักษะ (Skill Matrix)							
	★ บัญชี[๔]	★ การเงิน[๕]	เทคโนโลยีสารสนเทศ	กฎหมาย	การเกษตร (ประมง)	บริหารธุรกิจ	บริหารนโยบายเชิงกลยุทธ์	การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
ประธาน[๑]								
กรรมการ[๒]								
กรรมการ[๓]								
รวม								

หมายเหตุ ๑. ประธาน

๒. กรรมการ

๓. กรรมการ

★ ๔. และ ๕. ด้านบัญชีหรือด้านการเงิน มีความจำเป็นที่กรรมการหนึ่งท่านในคณะกรรมการตรวจสอบฯ ต้องมี

แนวทางปฏิบัติที่ดีของการรักษาคุณภาพของคณะกรรมการตรวจสอบฯ

กรรมการตรวจสอบควรได้รับการอบรมและเสริมสร้างความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
ตัวอย่างหัวข้อในการอบรมสาหรับกรรมการตรวจสอบมีดังนี้

(๑) พัฒนาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับรายงานทางการเงินและบัญชี

(๒) นโยบายบัญชีบางเรื่อง เช่น ตราสารทางการเงิน ภาษี การควบคุมกิจการ เป็นต้น

(๓) กฎระเบียบใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา

(๔) การป้องกันการกระทำทุจริต

(๕) กรอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เช่น กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการ

(๖) การบริหารเงินและการควบคุมดูแลการบริหารเงิน

(๗) การกำกับดูแลกิจการ

(๘) ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันและอนาคต

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ สามารถดำเนินการได้ ๒ ระดับ ได้แก่ ประเมินผลงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ รายบุคคล หรือการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ทั้งคณะ โดยดำเนินการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ ตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ซึ่งในการ

ดำเนินการควรกำหนดไว้อย่างเป็นทางการ และอาจขอความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบฯ เข้ามาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพิจารณาด้วย โดยมีประเด็นควรพิจารณา ดังนี้

(๑) การเมินผลการปฏิบัติงานควรเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบฯ และ/หรือเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติสากล

(๒) คณะกรรมการตรวจสอบฯ ควรได้รับทราบถึงผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังควรจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการองค์การสะพานปลา พร้อมทั้งแนวทางในการปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิผล

การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กรรมการตรวจสอบต้องได้รับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ รวมทั้งเทคนิค วิธีการตรวจสอบ ความรู้หรือพัฒนาการใหม่ ๆ ด้านการตรวจสอบภายใน และความรู้ที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบฯ มีผลสัมฤทธิ์

พลโท
(นุกูล นรฉันท์)
ประธานกรรมการองค์การสะพานปลา

(นางธาราพร สิงหพันธุ์ มหิทธาฟองกุล)
ประธานกรรมการตรวจสอบ

(นายธนชัย ฉายศรี)
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๗
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน

คู่มือนี้ได้รับความเห็นชอบ ในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบขององค์การสะพานปลา
ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘
คู่มือนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการองค์การสะพานปลา ในการประชุมคณะกรรมการองค์การสะพานปลา
ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘